

ВСЕСВІТ

жінка
живого пейзажу
Бісай

ЦЕНТРАЛЬНА
НАУКОВО-УЧБОВА
БІБЛІОТЕКА

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
ЄДИНИЙ НА УКРАЇНІ ІЛЮСТРОВАНИЙ
■ ХУДОЖНІЙ ТИЖДНЕВИК ■

ВСЕСВІТ

„ВСЕСВІТ“

Що-тижня: українська, всесоюзна й закордонна хроніка в ілюстраціях. В кожному номері понад 60 ілюстрацій. Новини науки, техніки, мистецтва.

Оповідання й вірші кращих українських письменників та поетів, а також переклади з найвідоміших закордонних авторів.

Обкладинки на дві, на три фарби.

„Всесвіт“ коштує на місяць—60 коп. На пів року—3 крб. 60 коп. На рік—7 крб. 20 коп.

Адрес редакції і головної контори: Харків, вул. Карла Лібкнехта 11.

ВСЕ СВІТ

Фундатор В. БЛАКИТНИЙ

ХАРКІВ,
вулиця Карла
Лібкнехта № 11

2-га Сесія ВУЦВК'у 10-го скликання

Фото Орловича

— звітня почалася 2-га Сесія ВУЦВК'у 10-го скликання. Під той час, коли міжнародний імперіалізм під проводом англійської буржуазії, може як ніколи до цього часу, докладає всіх зусиль, щоб створити навколо СРСР вороже коло, зрозуміло, першу увагу присвячується нашому міжнародному становищу. Дуже жваво обговорювався доклад Уряду — міжнародне становище, і з уст представників 25-ти міліонів українського трудящого люду — все одно, чи то був робітник, чи представник розумової праці — лунали однакові слова: „Ми не хочемо війни! Ми прагнемо мирного життя, щоб створити соціалістичний лад! Але ж, коли того треба буде, ми усі як один на заклик свого уряду станемо до оборони своєї великої батьківщини, до оборони великих здобутків Жовтня!“

— ученшо пильністю і увагою взялася Сесія й до вирішення цілої низки найважливіших питань нашої щоденної соціалістичного будівництва. Доклад РСІ, доклад Наркомторту про зниження цін, Держплану про контрольні цифри господарства — заслухуються уважно й обговорюються дуже докладно.

— нальюю маніфестацію братерської солідарності різних національностей на території УСРР, маніфестацію міжнародності трудящих мас — був доклад Голови Ради Ради народного Автономії Молдавської Соціалістичної Радянської

— ЦЕНТРАЛЬНА
— НАУКОВО-УЧБОВА —
БІБЛІОТЕКА.

ПЕРШИЙ ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ БУДИНОК ВІДПОЧИНКУ ім. АРТЕМА (к. СВЯТИ ГОРИ)

Біля головного корпуса. В овалі—Центр. біологічна станція

ПІД ДИМАРЯМИ

Оповідання Евгена М'якоти.

I.

В прозору даль, летить плахенистий жовтень.

Ранками, коли в оту щілину між рудих гір, кривавим полум'ям почне пробиватись сонце, на деревах бурштинове листя, купаючись в червоному промінні, зацвіта срібляним нальотом тоді гудуть гудки...

Спочатку проворещать соннimi сиренами десь за рікою в місті, потім відгукнуться голосним ревом в заводському оселку, і стихнуть далеко в степу на гранітних кар'єрах...

Юрко йшов на роботу. Його тіло наче втрачало вагу; високо здймаючи груди немов намагався випити цю молитовну прозорість урочистості ранку...

Навіть не помічав, як, звертаючи в бік, відставав від рухливих потоків, що поспішаючи плетались по свіжому шляху на завод.

Французька рада міністрів, що зібралася, для обговорення справи про тов. Раковського. Бріан приїхав для цього спеціально з Женеви. На фото—Бріан (усміхається) і Барту—входять в палац Рамбуйо, де була нарада.

Вабила мідна далечінь, сповнена сумним періодом. Йому не хотілося сьогодні іти на роботу. Але робітники поринути в працю, віддати їй всю силу й відчути позираючи на сонце, морчили свої чола, не звертаючи на них взорів, виграючи кришталем, золотило високі покрівлі.

Молодий робітник, що змалечку зазнав нуажу, дививсь на життя, як на загадкову боротьбу. Робітників, що спішли сонно позіхаючи виснажені станками, здавалися такими покірними, безвольними.

Кожному треба заробити свою частку,—одному другому—меншу, не дивлячись на свої однаки. Цього і починалась боротьба.

Перед очима вставав трудовий день, що також втомою напував його тіло й поривами роздирав скажені від щоденної марудної праці.

В такі моменти у нього вирізлювався холода в пам'яті випадок, як один робітник недавно пілою пальці...

Робітник завжди хапався, щоб заробити більше, стояв не відходячи від вересклівої пили, старанно коротке життя підсновуючи під її іскрясте лезо бруски. Він мовчки мудрував, щоб пила відрізала зразу, тоді руки малі від небезпеки, пальці замахались леза. І от одного разу він не ветерігся, йому пальці. Збліднувши спершу тулив їх до руки, впав на тирс в нестямі.

Може він хотів повчити своїх дітей—як і вчачи прогуляти ці гроші в п'яному захваті, як це роблять.

Непомітив, як ступив до цеху серед живого ходу. Гострий дух соснини здавив груди. Станки свою верескліву пісню, здймаючи вихор тиражі. Нехотя кинувши привітання взяўся до роботи.

Дощка одна за другою рівномірно сунулася виліскуючи після цього проструженими гладеньми Юрко, направляючи їх, прислухавшись, як верешчати ножі, чи не тупі бува. Гукав на підручного, що прогулюється у вентилятор.

— Миколо, прогортай! А то паси позіскакують. Микола заклопотано колупаючись довгим пріщем відповів.

— Щось забилось не тягне.

— Підніми оддушину,—застеріг Юрко.

Повітря з силою рвануло і стружки вихрів зникали у вроблену в підлогу цинкову рурку, камінці у трубу і легли під парові казани в ма-

РАДЯНСЬКО-ПЕРСЬКИЙ ДОГОВІР

звязки царської Росії з країнами Сходу, — заявив т. Мікоян, — базувалися на пригнобленні Сходу. Радянський уряд кладе в основу своїх взаємовідносин з країнами Сходу, зокрема з Іраном, принципи повної рівності народів і взаємного додержання їхніх політичних та господарських інтересів“

згонь весело їх
засмічав, аж казани сошли
з поганої

змобив працювати
їхні воді аж заслухався
біля станка.

З захопом соснини та
після уявляє собі гусак
що купає своє
верховіття в ніжній
шапці неба:

Она дошка підійшла
до нього, здавений гуд, —
там где в бурю, як
відданому в повстанців
Браз пронизливий
букового личикування
ножа, — як куледет.
Вже дошку стружить
з усіх боків, —
гу-гу, гу-гу, і пил
чи розлягається як

засміявшись, стало
якось: груди легше
— немов повесні,
обніжки від лісу цвітінськими квітками.
обриваючись ви-
хід з живого клекоту
і мчались невідомо

згадав, що завтра по-
їде і пішов дивитися до
скільки заробив,
зі стола юрба ро-
зірвав і товпилася напе-
пересидзючіс звесел-
дотепами.

— Ну, що як там будемо курити цигарки — запитували задні, але передні за словом в кишеню не лізли, під загальний рогіть хтось відповів: — Думка така, що й на пляшку вистачить...

Юрко, мов опечаний вискочив з юрби, твердо ступаючи йшов розгінаний до станка, навіть не помічав, як чорна потвора лебедків насовувалася на нього. Обридлий дзенівкіть сигналів розбу див його в задумі — він інтенсивно вріс в цегляну стіну.

— Так доказав, у всіх станків одної конструкції, а в мене вироблено майже вдвое менше.

Ткнув з силою підвали — значить таки правда лодар...

Стружки немов глували з нього, били зчервоніле лицє. Недавно він здав іспит на станкового і працює ж здається не відходячи.

Слова інженера на виробничій нараді вилітали яхідно в денного вереску. „Наша молодь відстает по продуктивності від старих робітників“, брав приклад в деревообробного цеху.

РАДЯНСЬКО-ПЕРСЬКИЙ ДОГОВІР

Радянсько-перські переговори почалися ще під час перебування в Москві міністра двору Персія п. Теймураташа. Підписання радянсько-перських угод п. Алі-Голі Хан Ансарі

МІЖНАРОДНА МУЗИЧНА ВИСТАВКА У ФРАНКФУРТІ НА МАЙНІ

Український відділ у кімнаті радянських експонатів

І коли вимагали пояснень через що це, він так впевнено заявив:

— Виною тут росхлябаність, симуляція, що й веде до неповного робочого дня.

І от, коли треба було доказати, він, „комсомольський активіст“, знов виробив менше.

Ну який тепер буде мати авторитет Митя на РКК, та й чого доброго осередок вмішається в цю справу, на ньому хотіли довести приклад.

Ех чорт забрай! Хотілось викинути все це з голови і Юрко перевів погляд на білих голубів, що безтурботно пурхали між сітчатих хрестовин під покрівлею. Та приборкання думка щебеніла мов кров з дерготого тіла пекучою цівкою в скронях.

— Буду вимагати, щоб перевірили хронометром.

Ваявши до рук маслянику зиркнув на похмурого робітника, що направляв у станок дошку.

— Кажуть, що він знає якийсь секрет.

Зустрівшись поглядом, немов зраз, міли один-одного. Але ж як роблять ті два, може за моторич він росказав.

Самолюбство задівало... Никифорович—це один з тих, що не бачить ніякої ріжниці між старим і новим ладом. Завжди з ним сперечався Юрко, а тепер піде питати,—ніколи цього не буде.

День пересуваючи свої важкі ноги доходив до кінця.

II.

Сьогодні вечір. Холодне блимання осінніх вітрів і шум трепетного листу нагадують, що минає літо. Війнуть холодні вітри вихрячи по вулицях вищілі листя і станові на варті в оселку задумана осінь.

Ех, юнь буйна—тільки ти цього не помічаєш, забувши про dennі турботи. Снуеш променістими потоками, підхоплюючи все на свої дужі крила—пісню, прадю, радість, сум—навіть самий лист, що так скшивав тебе сумом.

Сьогодні була получка. Завтра день відпочинку і кожен має право знайти собі розвагу. Десь від села внялася пісня, але звуки глухо долітали в оселок. В заводі гули паротяги,

величаво лунав трівожний гамір нічної зміни. І місяць відходячи в степ формував з диму фантастичні примари...

Великий будинок на два поверхи українського стилю скую в ріжнокутні вікна сліпучим світлом електрики. Білі на асфальтових хідниках стоять над натовпом безтурботомів. В середині повно люду. Лунають звуки оркестру, які в коридорах кружляє давінкій потік, перекидаючись сміхом.

Юрко сидів п'ючи пиво, до початку кіно ще анімалові часі і його увага втопала в товариських розмовах.

Митя, поправляючи після кожної випитої пляшки свою ватку, росказував про опозицію, що виявилася в однієї дехосередків.

Його раз у раз перебивав Свир,—звертаючи увагу на дівчат, що шпацирували по залі, принадно похітуючи кими стегнами.

— Ні, ти, Митя, тільки глянь, як вона ступає, розуміє не йде, а пише.

Хлопці засміялись, в Юрка у грудях щось приємно котало, коли струнка дівчина, об'єкт уваги хлопців, похітла на його пальцем.

— Ти, Юрку, дивись там,—по товариському вастеріг Свир,—щось там наш інженерчик до неї моститься. Сьогодні він див до нас у ливарню провіряті формовки, коли це пустиття, він як одскочить вбік, перечепився через канаву та пісок. Збіз у Матрича формовки, а той знаєш який. Зматом, і завелось.

Випиті пляшки почали прибирати.

— Слухай Юрку, деревообробний здається добре заробляє.

— Став ще,—запропонував Митя. Юрко зчервонівші офіціанткові гроши.

— Хоча бач, я й забув, що там у вас за робота, бригади відомості, що щось ти там на багато відстав.

— Я й сам не розумію,—перебив Юрко,—розціни станки однакові, а все ж у них по сто, а в мене шість.

Провіяв хронометром, підрахував за всім годинником. Чорт їх зна, як вони заробляють.

Харківського Окружного з'їзду жінок—членів сільрад

— Ну завели, допивайте, бо вже третій дзвоник,—пояснює Свир.
Дівчі встали чесно поправляючи одяг, попростили залю.
Серед безлічі очей Юрко зразу помітив Валю, вона рукаючи рукаючи сперечалась з якимось громадянином, заняти місце, де лежав його капелюх.
— Ну, от вже йде, я вас попереджала, що місце зайнявши Юрка, переконано кинула громадянинові.
Юрко сідаючи засміялася...
— Ти вже тут встигла й полаятись.
— А де досі був?— запитала поправляючи волосся Валя.

Валя чорнява дівчина, у неї в очах під час пустощів біланські цяточки. Дочка одного заводського адміністратора. Ще коли сміється, мов на пружинках — яблока. Зчиться в одній із середніх шкіл, а на той рік обов'язково погаде у виші.

Після кіно гуляли за оселком, а потім біля Валиного Юрко сидів на лавці, а в нього на колінах Вадя, розпустилась коса і вона поправляючи її відбива-

лась від Юркових рук, що користуючись моментом обіймав її в'юнкий стан.

— Юрку, годі, он хтось іде...

Після свистків пройшли сірі фігури робітників з нічної зміни і знов сталотихо, тільки вітер, мов сторож, пробрів вузенькою вуличкою, заскрипівши сухою гілкою об паркан.

— Ти краще роскажи, що гарного читав?— прошепотіла Валя.

— Краще я тобі дам книжок, Микола още поїхав вчитись і повернув.

Завтра принесеш? А який це Микола?

— Ти й не знаєш, я ж тебе знайомив з ним.

— А, це той блондин з такою зачіскою назад, він мені не подобався.

— Ну, тобі крім того практиканта інженерчика, більше ніхто, помічаю я, не подобається.

— Чого ж, він розумний,— віправдуючись відповіла Валя.

— І одержує багато грошей,— додав Юрко.

Валя засміялась.

— А мама казала, що він мені женишок завидний. Тільки набрид мені.

— Він часто у вас бував?— спітав зацікавившись Юрко.

— Дуже, все з батьком щось балакають, а сьогодні образвився, запропонував мені квиток, щоб я з ним пішла в кіно. Я квиток узяла і сказала, що мені треба ще зайди до подруг.

Харківський Окружний з'їзд селянок—членів сільрад. Зал я засідань

Юрко сіявся, вищупуючи її повні руки.

Зорі блимали блискучими цяточками і Юркові здавалося, що вони скожі на Валині очі.

— Мені аж чудно,— несміливо проговорила Валя. — Всі думають, що мені крім подруг нічого не треба. Ти знаєш, я в тебе можу влюбитись, а ми якісь чужі, крім обіймів нічого більше не знаємо. Ніколи не балакаємо про життя, про роботу.

— Ну, я ж не знаю яка робота тебе цікавить—ти ж не комсомолка.

— Так знай, — цікавить, цікавить і комсомольська і всяка робота, — застукаєши кулачками у Юркові груди, веденою проказала Валя. Потім поцілувалася в щоку і вирвавшись зникла в хвірточці.

Юрко, спантеличений такою несподіванкою, отямившись наздогнав її вже в дворі, міцно обняв і їхні уста сплелись в жадібному поцілункові.

— Ну годі вже,— прошепотіла сповнена солодкою нестямою Валя,— тепер тікай!

Нащупавши клямку защокотіла в двері.

В кінці вересня в Харкові відбулася Всеукр. конференція зимових с.-г. шкіл. На конференції було обмірковано справу с.-г. освіти селянства

Грандіозна робітнича маніфестація в Кліші з приводу освячення майдану Сакко і Ванцетті в цій місцевості. (Робітниче передмістя Парижу). Ця маніфестація відбувалася в той самий день (19/IX), коли уряд в Парижі шанував американських легіонерів.

Юрко, мов п'янний, вискочив на вулицю, налитий вщерть бальорією поспішав додому.

III.

Опівдні Юрко підвівся з ліжка. Від вчорашнього в голові снували гарячі згадки. Прогорій день напинув над собою безмежну велич синьої блакиті і гордо полум'янів жово-зеленим листом.

Вийшовши з дому, Юрко мав намір піти на футбольний матч, але дорога вискочивши за оселок розгорнула чудові краєвиди. Рудуваті плавні затягнули осіннім сонцем вабили його до Дніпра, він швидко змінив своє рішення і пішов, обминаючи самотні озера, на берег. А на пісок і задумано дивився, як відцвітала даль. Сонна вода несла у своїй покручені гирла жовті листочки осокорів, що уроочисто загасали поодаль над кручею. Враз його охопило бажання скрутитися, він роздягнувшись стрибнув з найвищої кручини, холодна вода пройняла його мов льодом.

Коли вдягався—тіло ставало дужим як мотор і легким, як проміння.

Вже вечір простирав свої димчасті тіні коли Юрко переходив шосе. Хотілося спільноти глибокої радості і перед ним в уяві виросяла в теплім юнацім цвіті Валія. Обминув байдуже гурт дівчат, що хіхікали йому вслід, але він не звертаючи увагу прямував до оселку. Хіба могла хоч одна з них зірваватися з Валіною красою. Враз його випередив шум мотоцикла. Юрко скам'янів. Повз нього проскочив на мотоциклі інженер, а тримаючи його за плечі сиділа Валія заливаючись безтурботним сміхом, відвертаючись від ручного вітру.

Зразу осіла думка побити мотоцикли і надавати його власників ляпасів. Але тріпотливі руки зникли з очей.

— Так,—давили йому мозок думка,—у мене нема мотоцикла, а їй так хочеться барвистих почувань. Я заробляю 60, а він—двісті шістдесят.

Але порив швидко пройшов, поспішати було нікуди і він, зійшовши на гору, ліг спочивати від хвилювання, що так стомило його.

Вертаючись пізно додому на розі двох вуличок його зупинив знайомий голос, вимагаючи сірника. Юрко байдуже підійшов відповівши п'яному Никифоровичу.

— А, Юрко, звідки йдеш,—питав пізнавши Никифорович, і наспівуючи собі щось під ніс намагавсь його поцілувати.

У въого в кишені хитнулось Юрко здавив пляшку.

— Чого це ви такий веселий,—спітав сміючись.

— Ех і гульнули в одному місці, бабів тоже а вони в залу на півтора аршина,—хитаючись за росповідев Никифорович.

— У вас же жінка.

— Що жінка... За двадцять років набридла. Ти тонь, кот, десь під спідничку заглядав.

Юрка здавила не то огіда, не то образа.

— А ти, Юрку, вдягаєшся по буржуйському, і не розумієш.—Із жалем у голосі продовжував.—Ех шкода тебе молодий, здоровий, можеш по світу погулять, а потім відійти, вивітриться з голови комсомол і будеш такий, як і я.

— А то ще побачимо!..

— Що побачимо? Хіба зараз невідно куди вони старе, як калічили нас станки, так і калічитимутъ.

Юрка пройняв жахливий сум.

— Не хотів мене почастувати. Давай же я тебе у Никифоровича в руках заблестіла пляшка, хлопнув.

— Та що це ви, я не п'ю.

— Гордуєш,—образливо заверещав Никифорович.

— Чого там гордуєш, просто не п'ю.

— Пий, все забудеш!—Юрко, щоб не образити Никифоровича ковтнув з наставленої пляшки.

— Ще, ще,—репертував Никифорович.—Тепер ти карантинку нікуда не заявлай, я й без них навчу, як зашкодити.

В Юрка захитають, він ледве розбігався Никифоровича.

— Треба підмотати водний шків, до цього додумався—хвалився Никифорович,—тільки ж диви, Та вміру підмотуй.

— Тепер проведи дійду.

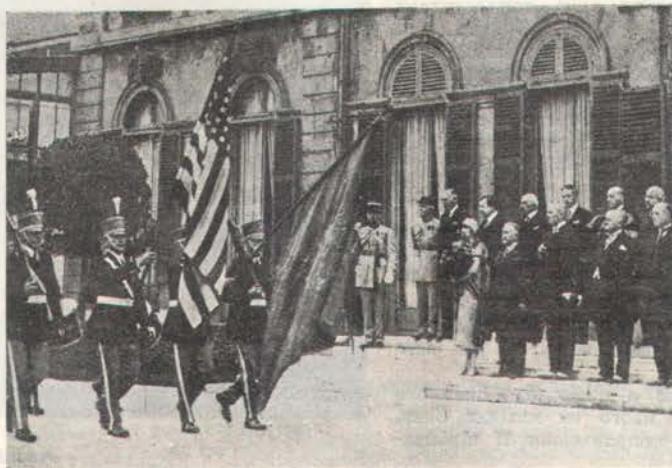
В двох мовчкі пішоють, спереду бурмоза Никифорович, Юрко муючи напружено слова Никифоровича.

— Підмотати водний шків, для чого? Шоб шити діаметр... Ш

hd. n V=60, кованула в забута формула, що вчив у фабзавучі.

— Відчиняй, курячий Никифорович та вставлю, у хаті чулися

На порозі з'явилася спана жінка. В хаті залишилися діти.

Президент республіки прийняв штаб американського легіону в супроводі делегацій. На фото—легіонери з прапорами проходять перед Думергом, Севедом і Масолей.

Шаховий чемпіонат в Будинку Союзів. Задя «Металург» Іллін-Женевський (Ленінград), що виграв на родинному турнірі в Москві у Капабланки, грає з Ходоровим (Москва). Дивляться: стоїть—Модель, сидить—Павлов.

— Що так довго не відчиняла. Стежає тепер очуявшись кинувши до дверей. Сухорлява сидячи на порозі в темних сінках, приймала чоботові вінкти, спину, груди. Він погано відчував Никифоровича за плечі, відчувається від люти виривався з руки.

Словований Юрко вдарив його в груди. Никифорович повалив його за собою і, під руку папалась мотузка. Скинувши її скручував Никифоровича прив'язане відро з дзвіньми по підлозі.

IV.

Юрком пісня станка набравши більшої динаміки, верещали личиці.

Швидше проходили свій шлях і не привичені до співности часто тріскалися на

шумувався Юрко, як від таємної на шківі штучки—росли купи проструганих дротів біля станків цеховий, технічари заглядали і рішіли, тріскаються на сучках і сушки. А виробка, що забуття через те, що його комсомол.

Вже готовав проект відділі на зниження розміру підріс заробіток за

штучку Юркові було неловко треба б заявити, але робітники перечили.

Заявити і місяців за три заганни без зарозітку, а в

перевели в нічну зміну, зкинути всі турботи з голови листопадова ніч образувала про Валині очі.

Задуманий біля станка менеджуючи дошки.

Вже скільки часу не бачив нікого з товаришів, холодна самотність віяла листопадовою бурею в його душі. Вже доходило до півночі. Враз в станку щось затріщало. Схопивши ключа побіг підлягати ножі, так засторігав його Никифорович. Але станок, не привичаний до такої швидкості, загрукотів як гармата.

Юрко розгубивши кинувся в бік. Счинився в цеху тривожний елемент. Робітники оточили Юрка, що стогнав зі скрівавленою головою на стружках. Когось послали за автомобілем.

Оскільки з поламаних требкових ножів пекельною мукою давили у грудях, Юрко важко простогнав і стих.

І тоді чорна ніч дихає сторожкою тишиною, а під димарями сяйво в електрозварочного цеху, шугаючи від темінів освітлює знизу водонапорну башту і кидав фантастичні тіні.

Ще інколи прогуде до міста автомобіль, кулаючись в осінньому листі,— вірветься трівогою в серце молодих жінок—значить в заводі трапилось нещастя...

Жінки чують його якось особливо сторохко, чекаючи з роботи своїх чоловіків.

В світлій затишно обставлений кімнаті за пініном сиділа Валя творчі журливі згуки, що так відповідали осінньому настрою.

Мати клопітно готовила на стіл, чекаючи батка, що пішов навідатись у завод.

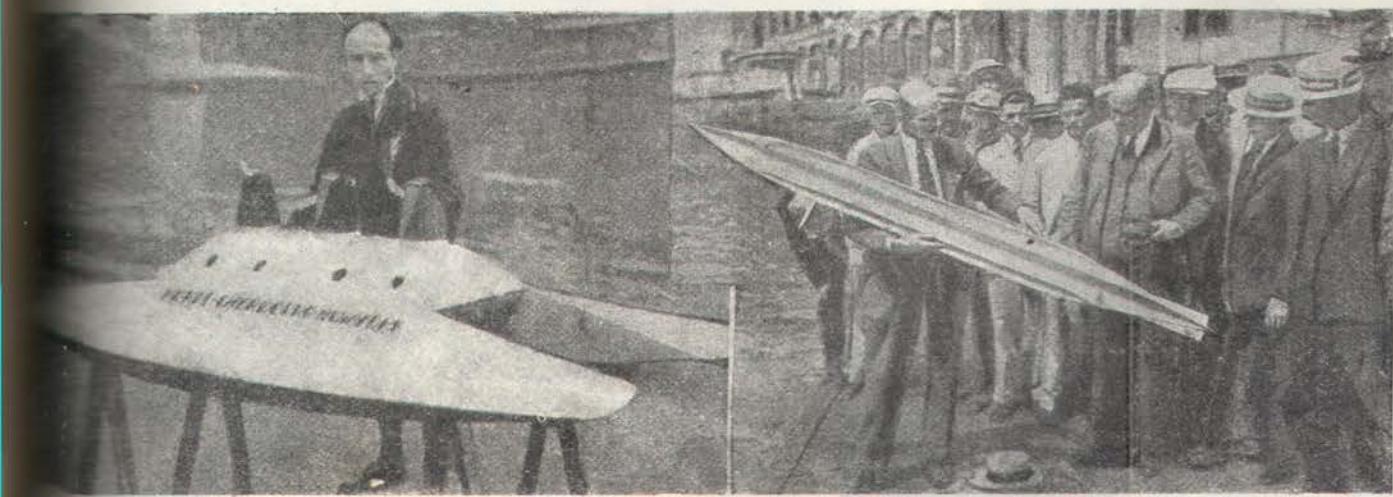
На м'якому дивані сидів молоденький інженерчик, слідкуючи за рухом Валених рук. Батько влетівши до кімнати сповістив цікаву новину — у деревообробному цехові вбито уламками станка Юрка Марченка, — і почав роздягатись. Валя зблідла, влетіла в свою темну кімнату і притиснувшись до вікна тихо плакала. Лудка давила повні груди. За вікном журливим шумом починалась осіння бура.

Арт. Голинський

Голинський Михайло народився в селі Вербівці повіту Городенського в Галичині. Закінчив гімназію і студіювал право. Співу вчився у відомого професора Чеслава Заремби у Львові, а також в Мілані в Італії у славного співця — тенора Едварда Гарбіна, у нього закінчив студію. Роспочав артистичну роботу у Львові 1925 р., потім у Варшаві у великий міській опері. В сезоні 1926—27 року гастролював у Львові, Варшаві, Берліні. Був ангажований на сезон 27—28 року до Берліну — та відмовився, бо перемогло бажання працювати на полі українського мистецтва, тому й вступив до Харківської Державної опери

ДО СПОЛУЧЕННЯ АМЕРИКИ З ЄВРОПОЮ.

малюнках американський (ліворуч) і французький (праворуч) проекти швидкоплаваючих човнів. Перший нагадує і може проплисти за годину 180 миль. Другий нагадує формою подвійного глісера і пливе 40 миль на годину.

НА ДРУГІЙ СЕСІЇ ВУЦВК'У.

Увечері 8 жовтня, в день відкриття II Сесії ВУЦВК'У, відбулося засідання у складі якийсь он же Вражіння.

Увечері 8 жовтня, в день відкриття II Сесії ВУЦВК'У, відбулося засідання у складі якийсь он же Вражіння.

Ніколи будинок театру ім. Шевченка, де вже кілька років панують „Баядерки“ та „Жиці вогню“, не притягав стільки слухачів.

Не товпилися коло ганку театру прудкі „лихачі“ на дутих шинах, заля для глядачів не блицала, як звичайно, гарно одягненими, наперфумованими жінками і не скалили зубів у партері вилощені молоді люди.

Того вечора в Мусурі зібралася сіра маса скромних людей зі зосередженими обличчями, людей — діла.

Ситцеві хустки селянок, обвітрені, покриті зморшками обличчя робітників. Засмалені на хлібних полях селяне, службовці — ось з кого в той вечір складалася автодорія.

Григорій Іванович Петровський робить доклад про наші дослідження, про досягнення першої у світі пролетарської держави, держави, що всіх звінняла в правах.

Слідом за Григорієм Івановичем місце коло трибуни займає Уповнапркомзаксправ — тов. Берзін.

— В Європі не спокійно, — говорить він, — одна буржуазна держава ладна перегризти горло другій.

Заля для глядачів слухає. Слухає напружено.

Тишу величезного театру прорізує голос промовця, виблиски магнія і класання опусків — то тут, то там — шустких фотографів.

* * *

У ВУЦВК'У в кімнаті, де на дверях золотим по червоному написано „Командантська“

В залі засідань під час докладу

Ліворуч — Уповнапркомзаксправ тов. Берзін робить доклад на Сесії

В овалі — тов. Г. І. Петровський розмовляє з Головою Раднаркому АМСРР тов. Старим

Відкриття ВУЦВК'У відбулося в сірій пасмі. Одночасно з цим відбулося засідання у складі якийсь он же Вражіння.

Відкриття ВУЦВК'У відбулося в сірій пасмі. Одночасно з цим відбулося засідання у складі якийсь он же Вражіння.

В цім садку, поруч акуратно розрисованих діяграм, привітно дивляться на вас з полиць за пашні яблука, важкі грона спілого винограду, великий зелено-червоний перець і величезні темно-зелені кавуни.

В кутку, серед яскравих фарб килимів і фруктів стремить майже непомітно засохла рослина — кенаф.

Кенаф дав змогу Молдавській Республіці виробляти свої міцні тканини.

На стіні висять два портрети Володимира Ілліча, зроблені — один з кукурудзи, другий — з тютюнового листя.

Це все говорить за те, що молода Молдавія відроджується, творить своє нове життя.

Гр. Сагал.

Вгорі—Президія другої Сесії ВУЦВК'у. Тов. Г. І. Петровський робить доклад

Нижче — Делегація Автономної Молдавської Рідянської Республіки

„ДІВОЧЕ ПЛЕМ'Я“

В КРАЇНІ рідкого золота, у країні фонтанів, що б'ють величезними струнами нафти, у країні, що на неї в жадобу і заздро дивляться світові хижаки імперіалістичні лицарі нахиви, „освічені“ европейські імперіалісти, шукачі добра земного,—уживається два полюси.

Найновіша сучасна техніка виробництва і свовірдний уклад життя, що в уяві стародавні патріархальні часи.

І власне навіть не патріархальні, а матріархальні, бо тут мова йде саме про цей уклад людства уклад побутового і суспільного життя. Про головування жінок знаємо багато чудних і яскравих історій. Жінка залишила сліди, що глибоко врізалися в історію.

Але уявіть собі, що на Сході, там де деспотичний характер панування чоловіків—яскравіше виявляється у побуті, у родинному житті, щоб саме там було можливе панування жінки—здавалося б річ цілком неможлива.

А проте факти свідчать про щось інше. В Азербайджані, де основне населення традиційно мусульмани, типічні представники Сходу, що віками жили під безпосереднім впливом реччини і Персії, живе невеличке плем'я, яке культивує примітивний матріархат, неухильно зміцнююче своє буття.

Жінка з плем'я Ясаї. В овалі—чоловіки за звичайним проводженням часу. Вони палять, розмовляють, грають з дітьми, а жінки їхні тим часом працюють вдома, а також провадять всі справи в місті.

Сакля (хата) ясаїв.

В Закашамському районі Азербайджану живе своє плем'я „Ясаї“. У цього племені жінка в усьому домовому житті займає домінантне становище. „Ясаї“ — частина племені, говорить аварською мовою. Маленьке плем'я загубилося в гірському межигір'ї над Джебалом. Від залиничної стандії воно віддалене на 175 кілометрів. „Країна“ ця складається з 150 хат. Їхня оселя називаються „Рахах-Дара“. Житла ясаїв розкидані далеко від однієї до іншої по межигір'ї. Вони мають сприятливу російської природи з живописний вигляд, дармі, якими по суті вони являють собою, досить жалю гідні будівлі.

У цього плем'я жінка — голова родини, що сама її управлює. Вона займається промислами, сама збуває продукти своєї виробництва. Чоловіки відповідають за

у житті велими незначну роль. Вони доглядають дітей, виконують роботи господарські обов'язки,—ставлять самовар, за відсутності жінок дбають про порядок у саклях, а, головним чином, сидять звичайно колом невеличими групами, курят і ліниво балакають. Околишні сусідні з Ясаями племена переговори і складають всякі можливі господарські умови виключно з жінками. Вони ж—сусіди—прозвали це дивне плем'я Ясаями, що означає по-азербайджанськи „дівоче плем'я“.

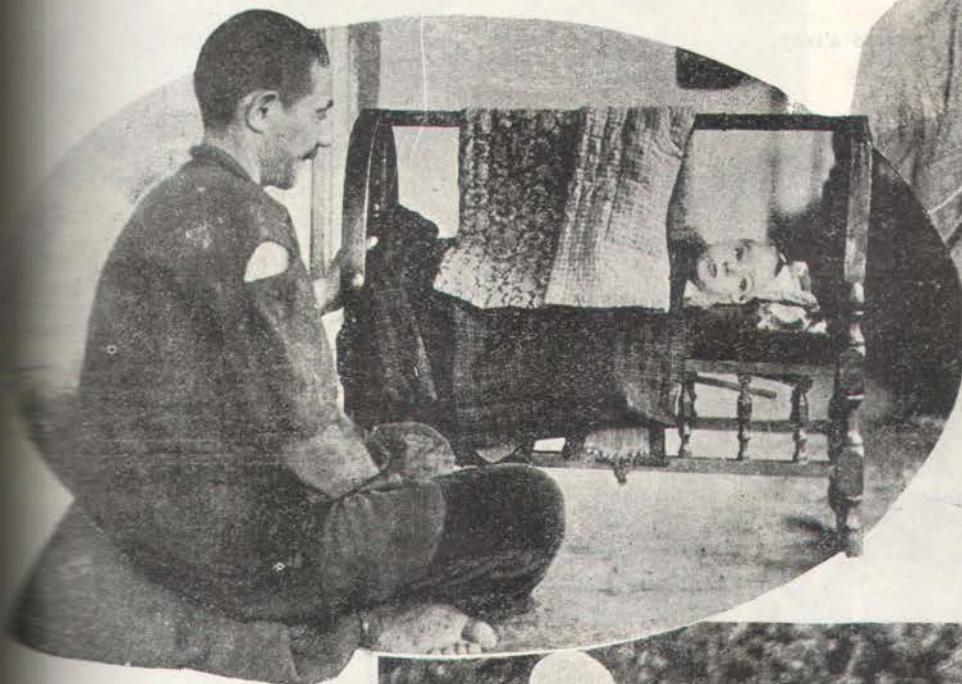
Іншім, дуже характерно, що ліниво-бездіяльний, ніжнобезпечний побут характеризується на зовнішньому вигляді чоловіків, а окрім юнаків якимсь жіночим. І навпаки, жінки, примушенні виконувати всі найтяжчі обов'язки у господарстві, мають згрублій вигляд, шкіра на руках перепана. Вони передчасно старіють, але до глибокої старости не кидають своїх „обов'язків“.

Значення цього дуже цікавого плем'я, певна річ, пояснить до деякої міри зникнення подібних стосунків.

Потрібно мати на увазі, що чистого матріархату, себто абсолютного панування

Тип юнака з плем'я Ясайв. Склад життя надає чоловікам, особливо юнакам, жіночих рис.

В овалі—чоловік качає колиску, він і взагалі виконує дрібні хатні обов'язки: варить, порядкує у садку поки жінка їздить у місто.

у Ясайв не існує. Справа в громадському житті належить чоловікові. Випав найтяжчий обов'язок—захисування про добробут. Правда, винятково активна жінка в господарському житті збільшує її значення, але вже не в слухняним членом родини, де він панує чоловік.

З цього погляду жінка з плем'ям Ясайв перебуває в вигідному становищі ніж її супротивник.

Наукові установи звернули на це плем'я пильну увагу. Господарство вивчення Азербайджану" розпочало вже дещо вивчення побуту, етнографії та історичного минулого цікавого плем'я.

I. В.—н.

Жінка з плем'я Ясайв везе на базар вугілля на продаж. Порядкувати вдома й провадити торгівлю—це її справа.

Група делегаток Харківського Окружного з'їзду селянок—членів сільрад

Зала засідань Окружного з'їзду жінок—членів сільрад

ЖОВТЕНЬ ПІДНІС АКТИВНІСТЬ ЖІНКИ

В Москві почав роботу Всесоюзний з'їзд жінок—членів рад. З усіх країн Союзу з'їхалися найактивніші працьовниці—жінки, щоб обговорити свою роботу, накреслити дальший шлях і визначити досягнення.

На Харківщині перед Всесоюзним з'їздом відбулися районні з'їзи і нарешті окружний. Понад 200 делегаток жінок—членів рад приїхали на окружний з'їзд. Склад з'їзу був належноманітній: тут і селянки, і робітниці, і жінки розумової праці виступали спільно в обговоренні найпекучіших епох.

На Харківщині в жінки—директори фабрик, нарсудді, кооперативні діячі і т. інш. Лише завдяки Радянській владі стало це можливим, бо, як казав на з'їзді тов. Постишев, робітники й селянне, взявиши владу, відразу притягли до роботи всіх пригнічених раніше і в першу чергу жінку, що весь час до цього була прикута до хати й господарства.

З'їзд констатував, що жінка вже не та, що була 10 років тому. Свідоме ставлення до подій, до державних заходів свідчить про це. І в резолюції, прийнятій Окружним з'їздом, жінки підkreślли, що вони разом з усім населенням всіма засобами допомагатимуть Радянській владі в її дальших заходах і підтримуватимуть політику уряду.

Ліворуч—Н. Попова — член с. Жихар (Хар. р.), посередині—ка від робітниць заводу „Серп“ праворуч—П. Левченкова — «д жінок Краснокутського району»

ДУЛІ І Е

хазяйкується кожен по своїму...

СПРАВДІ динаміка. Ось немов більш чого, а це було минулого сесії: вежна зала клубу Х.І.Н.О. в кулах студентами. Сто п'ятнадцять сидяли сікі голів гули, як призучи ріжноманітну науку. Сто полаганий ложок, у кращому

Студентський стіл не порожній...

разі з трьома ніжками стояли в притиск одне біля одного на брудній підошві. Ой і жалібно ж вони скигали, коли хто із студентів наважувався відпочинути на такому ліжкові.

Днем пусту-

Всі на навчанні. За те ніч була бджільником: Десятки з гуркотом вбігали до залі, фізкультурними рухами ували, збуджували до життя калорії тепла, рівночасно вражням від кіно, лекцій, пригод... А в залі: диспути про безмежність прогресу, вперта боротьба за формулами з математики, розмови про біжучі потреби, конкурс на дешевший сніданок, дзвінкий юнацький літній скиглевий гітари, шипіння прімуса — все це звуки байдворюючі пісні: «На городі верба рясна». майже що вечора.

«Можу спітката: Та як же ж ви вчилися?»

Вчилися, звіти готовили, розважалися, фізкультурнили, вірили... вірили, що незабаром зі скупої ласки будуться нові Б.П.С. і тоді... ех, та що й говорити! Й день все таки настав. Чотири місяці чекали. У цього року чумацькими валками потяглися санки, лахонським завантажені, до рогу Товкачівської.

Сріблястими шостикутниками біліми чотири двохпідібники, що так іринадмо кликами наїхали до своїх, ви-

воною заставлена, будівельниками пішими й кінними, як комахи всіяна.

П'ять нових будинків виширилися своїм двоповерховим рештovanням, а два ще тільки коріння запускають — фундаментуються, ростуть! Сім будинків виросте! А головне, виростуть через три місяці. І от у цих готелях гурожитках живуть студенти, що ще недавно нарікали на свою долю, а зараз часто чути від них жартівливий вираз: «Не жить а маліна!»

Г. Михалевський

Студентки «хазяйнують»

День починається...

ТРОСТОВИЙ ЦУКОР

ТРОСТОВИЙ цукор—це типовий зразок тих корисних тропічних рослин, що завдяки тісному економічному звязку своєму з світовим господарством і світовою політикою робили часто рішучий вплив на долю країн, де ці рослини ростуть.

Ще в XV столітті тростя емігрувала з своєї азіатської батьківщини в Сицилію, Мадейру, на Канарські острови і потім, роз сповідуючи шляхами мандрівників, що винайшли Новий Світ, вона з'явилася на Антильських островах і на берегах Американського суходолу. З росквітом культури трости тісно звязана доля сотен тисяч рабів-негрів, переселених підприємцями з глибин Африки на землі Куби, Гаїті, Ямайки і Порто Ріко. В культурі трости трагічно сплелися між собою гнетуча доля рабів і величезне багатство власників тростових плантацій.

Завдяки системі примусової монополії антильський цукор набрав спочатку переважного значення на світовому ринку. Політичні події

початку XIX століття, наприклад, континентальна блокада проти Наполеона, скинула тростовий цукор з його п'едесталу. Європейські країни, що перебували під впливом за культивування цукрових буряків, у чому Наполеон, напр., ступнево досягла величезного успіху.

Жаугъ тростовий каміш у Порто-Ріко. У горі: Примітивний тростовий млин на Філіппінах

Світова відрізала, однаки збуту для кого буряковий. Тростовий дістав змогу всього кілька разів знову відвоювати позиції товарами ринку.

Завдяки обробці ґрунтів, новому догляду трости, урожаї рік-у-рік збільшуються. Ще всього кілька років урожай на Кубі сягав 4.000 тонн на гектара, а тепер 12.000 кілограм.

Культивування трости з промисловими цілями діється в усіх тропічних країнах. Більш високо розвинуті культури трости сягають в Індії, на Азійських островах, в Італії, в Середземномор'ї, в Південній Америці.

ПЕРЕМОГА МАРМУРОВОГО ХРУЩА

Стаття А. Петражицького

Мармуровий хрущ, вірніш його хробачок—найстрашніший виноградарів, бо для боротьби з ним не було й досі засобів. Протягом десятків років з хрущем велась уперта боротьба виноградарями Європи й Америки, але до цього часу винайдено ніяких специфічних засобів. Боротьба ця велась найпримітивнім способом: хробачків збирали

пакувати масив Нижнього Дніпра площею в 200.000 десятин, що заражений хробачками мармурового хруща. Є тут, де на один квадратовий метр припадає до 35 хро-

в 1890 році серед пісчаних кучугур Нижнього Дніпра виходець з Швейцарії виноградар та винороб П. І. що вперше розвів тут виноградну культуру. За його підтримкою пішли й другі швейцарські колоністи, а пізніше селянє. Можна собі уявити катаржну працю цих пioner'iv, яким доводилося одвоюовувати у свого

страшного ворога кожний виноградний кущик. Всі посадки гинули з року в рік.

Бували роки коли з усієї посадки приймалось 5—10% і то ще було добре. В більшій же частині посадки гинули цілком—пожиралися хробачем. Хробачок його жив тільки в пісчаному ґрунті на глибині 20—40 сантиметрів од поверхні. Годуватися він корням рослин, од'єдаючи верхній ряд їх. Для виноградного коріння він уявляє небезпеку тільки протягом перших 3-х років, коли кущ ще молодий і не встиг розвинути своєї корневої системи. Пізніше хробак уже не може завадити.

Старе земство й департамент землеробства давно були махнули рукою на боротьбу з страшним ворогом, бо всі переважали, що засобів для боротьби з хробачком немає ніяких.

I ось врешті, при Радянській владі за мармурового хруща взявся Наркомзем України. Ним було послано в район Придніпров'я відомого ентомолога професора З. С. Голов'янка—единого в Європі спеціаліста по боротьбі з такими шкідниками.

Попрацювавши в цьому районі протягом 3-х років і проробивши низку досвідів З. С. Голов'янкові вдалося добрести спосіб до цілковитого знищення хробачка. Знищення робиться за допомогою „парадихлоробензолу“, що пара з нього, проходячи в ґрунт, знищує хробачка, не роблячи ніякої вади рослинам.

Останні досвіди З. С. Голов'янка в осені цього року дали на всіх затруєніх ділянках 100% смертності хробачка. Навіть на найнебезпечніх місцях, де протягом 30 років ні разу не прийнявся жоден кущик зараз ростиме виноград.

Процес проправки ґрунту парадихлоробензолом, та обслідування проправленої дільниці після посадки

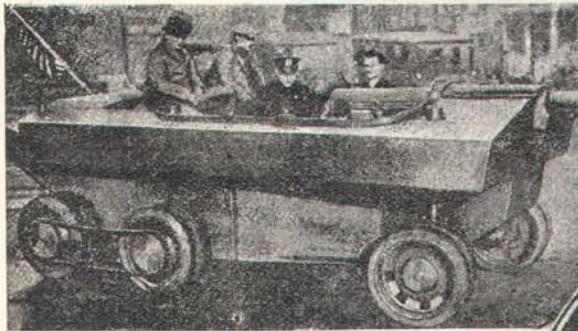
Винахід професора Голов'янка має надзвичайно велике значення не тільки для нашого Союзу, але й для всього світу.

Звістка про винахід вмить облетіла увесь район. Селянські збори по селах: Британі, Козачі Лагері, Маячка й інш. в своїх резолюціях висловлюють подяку проф. Голов'янкові, посилають до нього делегації з проханням прочитати доклади, або просто дати поради де можна дістати що отрута, та як з нею поводитися.

Зраз професор Голов'яко найпопулярний чоловік од Дніпровських порогів до лимана.

А. Петражицький.

На фото — проф. З. С. Головянко (ліворуч), що винайшов спосіб боротьби з мармуровим хрущем

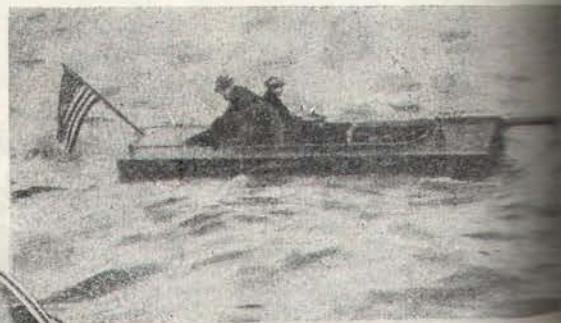

Новий американський танк, що їздить по землі та плаває по воді.

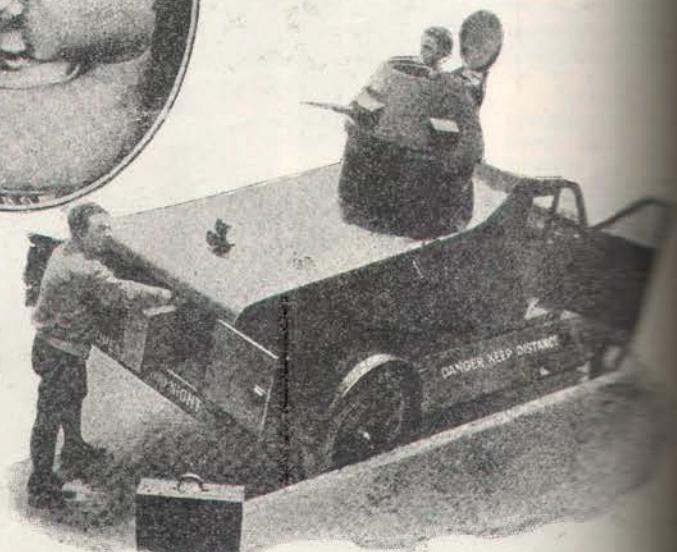
Нижче — найбільша в світі книга — географічний атлас 17 ст., надрукований в Голландії тепер, перекладається в британському музеї.

ПРО ВСЕ = = ПОТРОХУ

Ліворуч — маска, що одягає польський боксер під час тренування.

Нижче — панцирний поліцейський мобіль в Америці.

Редактор Є. Касяnenko

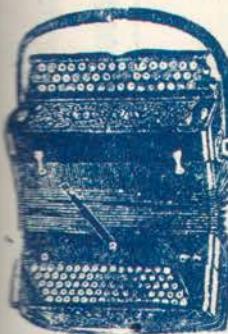
Видавництво „Вісти ВУЦВК”

Укрголовліт 837/кв.

Друкарня ВУЦВКу „Червоний Друк”

Зам. № 18—1

ЕДИНСТВЕННОЕ В С.С.С.Р. ПРОИЗВОДСТВО
НАРОДНЫХ
МУЗЫКАЛЬНЫХ ИНСТРУМЕНТОВ
ВИНОГРАДОВА И. Д. в Москве

как-то: БАЛАЛАЕК, ГИТАР, МАНДОЛИН и др. струн. инструментов, ВЕНСКИХ 2-х и 3-х гечных ГАРМОНИЙ 4, 6 и 8 планочн. с засм-ными басами. БАЯНЫ в 90 и 100 басов ПОЛУБАЯНЫ в 56—72 баса, а также материалы для всех музыкальных инструментов Работа производится исключительно высоквалифицированными мастерами.

Заказы выполняются с полной гарантией как за прочность, так изящество, так как изготавля-

ются из наивысших сортов материала и продаются по весьма умеренным ценам, а потому не имеют конкуренции.

Ценный прейс-курант высылается за две 8-ми коп. марки. Заказы и письма направлять по адресу:

МОСКВА-ЦЕНТР, БОЛЬШ. СУХАРЕВСКАЯ ПЛОЩ. д. 9-4—ВИНОГРАДОВУ.

ВСЯКОМУ ПРИСЛАВШЕМУ
ОДИН РУБЛЬ
высыпает 7 предметов
с фабричного склада коопартель
„ПРОБУЖДЕНИЕ“
Харьков, Кацарская 12—14.

1. Блок-книжку в глянцевом картоне.
2. Альбом для стихов из цветной бумаги.
3. Блок-нот художественного исполнения.
4. 2 записных книжки, из них одна с карманом.
5. 2 общих тетради по 40 листиков.

Цены на все предметы ниже розничных на 50%.

КАЧЕСТВО ХОРОШЕЕ.

Кроме означенного набора предметов за 1 рубль, высыпаем более полные наборы своих изделий—№ 2 за 2 р., № 3 за 3 руб.

ДО СТАРИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ЖУРНАЛУ „ВСЕСВІТ“

Звязку з перетворенням журналу „ВСЕСВІТ“ на тижневик, Видавництво газети „ВІСТИ ВУЦВК“
згадує передплатників, що передплатили журнал на 12 місяців (січень - грудень)
за крб. 4—80, що вони одержують журнал тільки до № 35 включно.
Від свого боку Видавництво просить передплатників „ВСЕСВІТУ“ продовжити передплату.
ВІДАВНИЦТВО „ВІСТИ ВУЦВК“.

Н. Д. БЕДУШ
МАСТЕРСКАЯ ПО РЕМОНТУ
ВЕЛОСИПЕДОВ

Коотлова (6, Большая Панасовка), № 36-6 (трамвай № 5 и 6).

ПРИНИМАЕТ ТАКЖЕ В РЕМОНТ
И ИЗГОТОВЛЯЕТ
ХИРУРГИЧЕСКИЕ ИНСТРУМЕНТЫ
НИКЕЛЛИРОВКА.

РАБОТА ПРОИЗВОДИТСЯ С ГАРАНТИЕЙ ЗА КАЧЕСТВО.

Допускается рассрочка!

НОВ. ПАССАЖ № 9
Пр. Тво

Русск. „ШПАЛЕРЫ“
О Б О И
КЛЕЕНКА
Р А М Ы
КАРТИНЫ
ГРАВЮРЫ
Б А Г Е Т
О К А Н Т О В К А

Допускается рассрочка!

ПОРТРЕТЫ

увелич. с фот. карт. худож. отделанные,
размер 18×24 сант.=6 р., 24×30=8 р., 30×40=

12 р., 40×50=15 р., 50×60=20 р.

Кажд. портр. добавл. паспарту и от 3 до 6 шт. фот. карт. бесплатно. Исполн. добровольцеское и аккуратн. Портретист Х. Литвин.
Харьков, Лопатинский пер. д. № 18.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ НА
1928

ВЕЛИКУ ЦЕНТРАЛЬНУ, ДОБРЕ
ПОІНФОРМОВАНУ ГАЗЕТУ

„ВІСТИ ВУЦВК“

З БЕЗПЛАТНИМ ЛІТЕРАТУРНО-
НАУКОВИМ ДОДАТКОМ

„КУЛЬТУРА і ПОБУТ“

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ: для установ
на 1 рік 18 к.,
на 1 міс.—1 крб. 50 к., для окремих осіб
на 1 рік—12 крб., на 1 місяць—1 крб.

ПЕРЕДПЛАТА ПРИЙМАЄТЬСЯ: в Головній конторі:
Харків, вул. К. Лібкнехта, № 11. В округах по всіх
представництвах „Вісти“, по всіх пошт.-телегр. конт.
України, всіма листоношами та в кожному кiosку
на залізниці.